

Воробйова С., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Побережець Г., к.і.н., асистент кафедри
українознавства

Миколаївський національний аграрний університет
e-mail:ann20081988ann@gmail.com

БОГДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НА ШЛЯХУ ДО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Богдан Михайлович Хмельницький –військовий, політичний і державний діяч України. Великий полководець Війська Запорозького та очільник Українського гетьманату (1648–1657),засновник козацької держави під назвою Гетьманщина. У біографії гетьмана зазначено, що він завжди влучно вів переговори, а саме вдало укладав союзи зі Швецією, Московською державою, Османською Портою.

Український полководець народився близько 1595 року в місті Чигирин у сім'ї чигиринського сотника Михайла Хмельницького. Богдан володів тонким розумом, ерудицією та ще чудовою рисою як вміння передбачати розвиток подій. Гетьманування Богдана вказує на великий коефіцієнт інтелекту. Він також володів різними мовами, а саме: латинською, польською, турецькою та французькою мовою. Освіту Хмельницький здобув у єзуїтів – чоловічого чернечого ордену Римо-католицької церкви, заснованого в 1534 році.

Особливе місце у діяльності непересічної постаті гетьмана посідає період національно-визвольної війни. Науковці зосередили свою увагу як на загальних подіях [1] так і на окремих битвах, а саме в Пилявецькій, Жовтоводській та битву під Берестечком [2; 3; 4].

У одній з праць Брехуненка В. вдало простежено життєвий шлях Б. Хмельницького, роль гетьмана під час української національно-визвольної війни середини XVII ст. створення української козацької держави під назвою Гетьманщина. Науковець розкрив таланти полководця зі своєї точки зору [5].

Дослідник Брехуненко простежив процес утворення української козацької держави, її межі, адміністративний устрій, військо, особливості гетьманської влади та інші структури гетьманської держави. Приводом до такого дослідження став інтерес науковця до становлення української державності в роки Національно-визвольної війни середини XVII ст. за часи гетьманування Б. Хмельницького [6].

Гетьманщина, яка в свою чергу була створена за короткий час і під час бойових дій, вважалася державою з демократичними принципами організації. Звичайно, що Верховна влада в козацькій державі була зосереджена в руках гетьмана, який насамперед обирався Військом Запорозьким на козацькій раді в присутності представників інших станів.

Також була створена Рада Генеральної Старшини - дорадчий орган при гетьманові, яка обговорювала на своїх засіданнях найскладніші питання державного життя та поточні справи в державі. Рішення, щодо Запорізької Січі

приймала інша рада, а саме: діяла Рада січової старшини на чолі з січовим отаманом, яка знаходилася на Запоріжжі.

Також можна зауважити, що на території козацької держави діяв ще один важливий орган державного самоврядування-це полкові ради. Діяльність цих рад займалася не лише вирішенням поточних питань життя полк, вони, насамперед, обирали полкову старшину та полковника.

Гетьман Хмельницький славиться як засновник чудової та ефективної податкової системи та розгалуженої служби безпеки. Полководець також планував налагодити карбування власних грошей, встановити і підтримувати дипломатичні стосунки з багатьма країнами Європи, які визнали Україну як суб'єкт міжнародного права.

Смерть Б. Хмельницького наступила раптово та зупинила його величезну діяльність. У 1657 році гетьман тяжко захворів. Покинув життя великий полководець 6 серпня 1657 р. у своїй резиденції в Чигирині та був похований в Суботові, у збудованій ним Іллінській церкві.

Однак Богдан Хмельницький назавжди залишиться в серцях українців як гетьман, політичний діяч, український полководець та просто. Постать Б. Хмельницького змальована на широкому історичному тлі, де живуть і мислять десятки історичних осіб, доля яких так чи інакше переплітається з долею гетьмана [8].

Список джерел:

1. Чуприна В. Хмельниччина 1648-1657 рр. Визвольна війна українського народу під проводом Б. Хмельницького / В. Чуприна, З. Чуприна. – Львів : Світ, 2003. – 176 с.
2. Василевський М. Пилявецька битва 1648 року – Канни Богдана Хмельницького / М. Василевський. – К. : Освіта, 1998. – 190 с.
3. Мицик Ю.А. Джерела з історії Жовтоводської автора «Віршованої хроніки» / Ю. Мицик // Пам'ять століть. – 2002. – № 2. – С. 37-49.
4. Бухало Г.В. Круг містечка Берестечка : короткий іст. нарис / Г.В. Бухало. – Вид. 2-ге, допов. – Рівне : Рівнен. друк., 2008. – 168 с.
5. Брехуненко В. Богдан Хмельницький / В. Брехуненко. – К. : ПП Брехуненко Н., 2007. – 72 с.
6. Брехуненко В. Українська держава доби Богдана Хмельницького / В. Брехуненко. – К. : ПП Брехуненко Н., 2009. – 64 с.
7. Смолій В. А. Богдан Хмельницький : хроніка життя та діяльності / В.А. Смолій, В. С. Степанков. – Київ : Либідь, 1993. – 264 с.